

Arbetsplan

Igelkottens förskola 2017–2018

Uppföljning – Analys – Utvärdering

Igelkottens förskola 2017-08-01

Förskolechef Birgitta Andersson, 0417 – 142 09 & 0417 – 142 27

birgitta.i.andersson@tomelillabygdensforsamling.se

Innehåll

INLEDNING	4
PRESENTATION AV FÖRSKOLAN	4
ORGANISATION	4
ARBETSPLAN FÖR IGEKOTTENS FÖRSKOLA	5
ARBETSPLANENS SYFTE	5
FÖRSKOLANS UPPDRAG	5
FÖRSKOLANS MÅL	5
SÅ ARBETAR VI	6
1 NORMER OCH VÄRDEN	7
1.1 PRIORITERAT MÅL	7
1.2 SYFTET	7
1.3 METODER	7
1.4 UPPFÖLJNING	8
1.5 ANALYS OCH UTVÄRDERING	9
2 UTVECKLING OCH LÄRANDE	10
2.1 PRIORITERAT MÅL	10
2.2 SYFTET	10
2.3 METODER	10
2.4 UPPFÖLJNING	11
2.5 ANALYS OCH UTVÄRDERING	12
3 BARNIS INFLYTANDE	14
3.1 PRIORITERAT MÅL	14
3.2 SYFTET	14
3.3 METODER	14
3.4 UPPFÖLJNING	14
3.5 ANALYS OCH UTVÄRDERING	17
4 FÖRSKOLA OCH HEM	18
4.1 PRIORITERAT MÅL	18
4.2 SYFTET	18
4.3 METODER	18
4.4 UPPFÖLJNING	19
4.5 ANALYS OCH UTVÄRDERING	20
5 ÖVERGÅNG OCH SAMVERKAN	22
5.1 PRIORITERAT MÅL	22
5.2 SYFTET	22
5.3 METODER	22
5.4 UPPFÖLJNING	22
5.5 ANALYS OCH UTVÄRDERING	23
6 UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH UTVECKLING	23
6.1 PRIORITERAT MÅL	23

6.2	SYFTET	24
6.3	METODER	24
6.4	UPPFÖLJNING	24
6.5	ANALYS OCH UTVÄRDERING	25
7	TRADITIONER.....	26
8	UTVECKLINGSOMRÅDEN FÖR LÄSÅRET 2018 – 2019.....	26

Inledning

Skollagen föreskriver att det ska finnas en utbildning på varje förskola mot de mål som finns i skollagen, läroplanen för förskolan Lpfö 98 rev. 16 och lokala styrdokument. Varje enhets arbete ska systematiskt och kontinuerligt planeras, följas upp, dokumenteras och utbildningen ska utvecklas. Det övergripande ansvaret för förskolans organisation av det pedagogiska arbetet och för att det bedrivs ett kontinuerligt och systematiskt kvalitetsarbete vilar på förskolechefen. Förskolechefen leder förskolans verksamhet. De viktigaste delarna i förskolans verksamhet är barnen, vårdnadshavarna och pedagogerna som står i förbindelse med varandra med styrdokumentet som utgångspunkt.

Presentation av förskolan

Igelkottens förskola är en fristående förskola som drivs av Tomelillabygdens församling inom Svenska kyrkan. Förskolan består av tre avdelningar Pigge för 1 – 2 åringar, Kotta för 2 – 4 åringar samt Raketerna för 4- 5 åringar. Sammanlagt finns det 44 platser. Personalgruppen består av tre förskollärare, fem barnskötare, kök/städ personal samt förskolechef. Förskolans öppettider är 06.30 – 17.30 tiden, men kan anpassas efter föräldrarnas behov. Upptagningsområdet är från hela Tomelilla kommun och inte enbart från tätorten. Förskolan tar löpande in barn i mån av plats. Anmälan om förskoleplats sker genom kommunens anmälningssystem Dexter. Tomelillabygdens församling är huvudman för verksamheten. Huvudmannen har det yttersta ansvaret för att förskolan bedrivs i enlighet med de bestämmelser som finns i skollagen, läroplanen och andra föreskrifter. I läroplanen för förskolan Lpfö 98 rev. 16 står det att förskolan har ett uppdrag att utveckla barns förmåga och barnens eget kulturskapande som att överföra ett kulturarv – värden, traditioner och historia, språk och kunskaper – från en generation till nästa. Även om Igelkottens förskola utgör en konfessionell förskola med en kristen inriktning där extra tonvikt läggs på de kristna traditionerna och högtiderna, så är förskolan öppen för alla barn oavsett tro. Förskolan följer läroplanen Lpfö 98 rev. 16 där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet.

Organisation

På Igelkottens förskola finns det en tydlig och genomtänkt organisation som är verktyget för att barns och pedagogers ständiga lärande ska utvecklas. Ledningsråd med representanter för huvudman och förskolechef. Ledningsgrupp med förskolechef samt en pedagogiskt ansvarig förskollärare från varje avdelning. Vi har avdelningskonferenser varje vecka och personalkonferens en gång i månaden.

Vår förskola har en organisation som möjliggör allas delaktighet. Organisationen och processerna är viktiga för att skapa ett lugn, tid och rum för olika aktiviteter i stora och små sammanhang.

Arbetsplan för Igelkottens förskola

Förskolechefen för Igelkottens förskola beslutar och tar ansvar för upprättandet av arbetsplanen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av förskolechef, förskollärare och barnskötare. Barn i förskolan och deras vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet. Utgångspunkten i våra gemensamma reflektioner är vår syn på vårt uppdrag. I vår verksamhet är det barnens intresse som styr, vilket frambringar en lust och nyfikenhet att lära. Hos oss är leken ett viktigt medel för att stimulera barnens utveckling och lärande, som i sin tur ger ett livslångt lärande.

Arbetsplanens syfte

Vår lokala arbetsplan ska fungera som handledning för pedagogerna som arbetar här samt som ett dokument där vi tydliggör vår verksamhet. Materialet ska kunna användas som en introduktion för nyanställda pedagoger på vår förskola samt som en del av vårt systematiska kvalitetsarbete. Igelkottens arbetsplan är en grund och viktig förutsättning för verksamhet. Syftet med arbetsplanen:

- Den ska vara en konkretisering av läroplanen Lpfö 98 rev. 16.
- Den ska beskriva hur personalen på förskolan arbetar för att sträva mot läroplanens mål.
- Den ska vara ett stöd och arbetsredskap för förskolechefen, pedagogerna och arbetslagen.
- Den ska vara ett hjälpmedel för föräldrar att bli delaktiga i verksamheten.
- Den ska vara ett verktyg för uppföljning, utvärdering, utveckling och kvalitetshöjning.

Förskolans uppdrag

Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmet ska barnens utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar främjas (ur Lpfö 98 rev. 16).

Förskolans mål

Styrdokumentet skall följas av alla som arbetar på förskolan. Det är varje enskild medarbetares ansvar att styrdokumentet följs och ligger som grund för vårt pedagogiska arbete.

Så arbetar vi

Alla nyanställda och vikarier får information kring vårt pedagogiska arbete samt annan viktig information.

- Enskilda reflektioner (schema lagda varje vecka)
- Avdelningskonferenser (schema lagda varje vecka)
- Personalkonferenser (en gång i månaden)
- Ledningsgrupp (en gång i månaden)
- Fortbildning (externt)
- Intern fortbildning (pedagoger delger varandra)
- Planeringsdagar 2 stycken/läsår.

1 Normer och värden

Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem.

(Lpfö 98 rev. 16)

1.1 Prioriterat mål

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar;

- *förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra (Lpfö 98 rev. 16).*

1.2 Syftet

Förskolan ska sträva efter att visa barnen vad ordet empati är och vad det innebär. Att empatiska handlingar sker hos barnen av egen vilja och förståelse om att de bör vara mån om och hjälpa sina medmänniskor samt sin omgivning.

1.3 Metoder

- Pedagogerna är goda förebilder genom att vi förhåller oss professionellt och visar intresse för vårt yrke och uppdrag. Vi förstår vikten av att lyssna och bemöta barn, vårdnadshavare och kollegor med lyhördhet och respekt samt följer och förstår styrdokumentet. Förstår vikten av att vi organiserar och skapar en trygg, rolig och lärorik förskole tid för barnen.
- Pedagogerna använder vår sol med värdegrundsorden – jämställdhet, gemenskap, inflytande, trygghet, empati, respekt och samtalar utifrån det som är viktigt för just deras barngrupp och barnens tolkningar om det.
- Pedagogerna reflekterar med barnen och visar ett genuint intresse för deras tankar och hypoteser kring ordet empati samt hjälper dem att synliggöra empati i vardagliga situationer.
- Pedagogerna lyssnar på barnen och bemöter deras önskemål när det är möjligt.
- Barnen får gemensamt ta ansvar för förskolans saker genom att hjälpa till att städa undan både inne som ute. Pedagogerna uppmuntrar barnen att hjälpa varandra.
- Pedagogerna använder sig av samarbetsövningar i grupp med barnen vilket utvecklar barnens förståelse för andras olikheter.
- Gemensam värdegrundsvecka sker under februarimånad (alla hjärtans dag). Vi arbetar i tvärgrupper från samtliga avdelningar, där barnen tillsammans utför olika övningar/pysel som är kopplade till värdegrunden.
- Likabehandlingsplanen revideras varje år. Planen tas upp på personalkonferenser, i barngruppen, samt på höstens föräldramöten och finns synligt i hallen.

1.4 Uppföljning

Tidigt i höst fick mellanavdelningen nya pedagoger. Barnen påverkades och blev väldigt fysiska mot varandra, skrek mycket, slogs, revs och bet varandra. Vi ville hjälpa dem med att hitta en lösning. För att hjälpa barnen att vara rädda om varandra och lära sig lösa konflikter på ett bättre sätt använde vi oss av materialet; Kompisböckerna och bamsekorten. Vi jobbade med ordet empati samt dess betydelse men också att de skulle kunna sätta sig in i någon annans känslor. Vi märkte skillnad i vardagen med barnen. Barnen började hjälpa varandra och kallade på hjälp när det behövs. De visade en mer empatisk sida mot varandra och kunde förklara för varandra hur de kände sig i situationen. Barnen tar till sig av budskapet och visar i flera situationer att de vet hur man ska vara mot varandra, de har t.ex. lättar nu att säga förlåt till varandra. Under julen hade vi julkalender som innehöll värdegrunds uppgifter. Vi hade en pappersgran för varje dag där det stod en sak vi skulle prova att göra. Hur ska vi vara mot varandra och hur vill du själv bli bemött? Uppdraget kunde vara: "Säg hej till de du möter", "Säg något snällt till någon du inte brukar prata med". Vi fortsatte prata om uppdraget resten av dagen och barnen blev påmind om det. Första dagen var alla spända, förväntansfulla, nyfikna och positiva, duktiga på att utföra uppdraget men efter en tid svalnade intresset och de var inte lika motiverade till att utföra uppdraget. Vi skulle haft färre uppdrag och kanske använt det mer i vardagen, gjort något mer av det för att behålla intresset hos barnen. Mellanavdelningen har lekt olika lekar t.ex. kramkull, det var svårt i början att förstå lekens regler samt att kramas (barnen fick börja med att klappa på axeln och efter några gånger kramades de flesta). Sagopåsar – barnen kom på att guldlock "inte var snäll", barnen kom med egna förslag om hur de skulle göra istället t.ex. knacka på och fråga om hon fick hälsa på. Barn och pedagog gjorde tillsammans om sagan. Sjungit kompassånger- i samlingar har barnen sjungit olika sånger med positivt budskap, barnen tyckte det var roligt, alla var med och sjöng samt att pedagogerna har hört barnen sjunga under dagen.

På minsta avdelningen är det ett dagligt arbete, där de ibland kan trösta och visa empatiska tendenser. Viktigt som pedagog att vara bland barnen och kunna förhindra konflikter och uppmuntra positiva tendenser. För att styrka detta arbete lånar vi ofta böcker på biblioteket med temat empati, men tycker också att det är viktigt att barnen får lov att bestämma egna böcker. Detta gör att de vill få en saga läst och de lyssnar längre på sagan. Oftast läser vi samma bok om och om igen tills den är bemästrad. Har haft ramsan: "fem små apor". Här har vi konkretiserat efterhand, i början visade vi bilder, sen figurer och till slut fick barnen själva agera. Oftast samma barn som är med och agerar men de som sitter och tittar deltar på sitt vis och lär sig genom att se. De blir goda förebilder för varandra.

På stora avdelningen pratade vi om empati och vad det innebar i våra smågrupper, samtidigt som vi upprättade vår vänskapssol med grundläggande ord. Vi hade många bra diskussioner i våra grupper. Att ha mindre grupper innebar att barnen kunde lättare ta plats och vara med i diskussionerna. Barnen vågade säga vad de tyckte och tänkte på ett fint sätt. Pedagogerna, även de som var på andra avdelningarna, märkte att barnen hade tagit till sig av det vi pratat

om och visade empatiska sidor till varandra. Våldigt måna om varandra och säger oftast fina saker till varandra. Under terminen blev vi bättre på att prata om olika situationer som uppstod i gruppen. Tillsammans fick vi lösa situationerna och komma överens om vilket sätt som var bäst. Barnen lyssnade på varandra och stöttade alla förslag. Förslag till lösningar användas ofta, dock inte alltid men då kunde pedagogerna hoppa in och föreslå sina egna förslag till lösningar. Då visste barnen att även detta gällde för vuxna och att vi hade lyssnat på dem och tagit dem på allvar. Kompisböcker (Unicef) baserade på barnkonventionen är barnböcker med klara budskap. Under en period märkte pedagogerna att barnen var taskiga mot varandra, pedagogerna lade stor vikt vid att tala med barnen och till slut med deras föräldrar eftersom det inte lugnade ner sig. Samtalet med föräldrarna gav resultat och barngruppen har fått en trevligare attityd. Kompisböckerna har varit till en stor hjälp.

Under värdegrundsvecka på minsta avdelningen, dramatiserade de Bibbi bygger där Bibbi och Bobbo blir ovänner och slog/bet varandra och sedan rev klossarna. Barnen pratade mycket om detta länge efteråt. Bra sätt att konkretisera/åskådliggöra deras eget beteende och kunna härleda till när de själva hamnar i samma situation. En grupp många starka viljor som ger dagliga konflikter och hanteras därefter. Bra på att säga förlåt och kramas men återgår lätt till samma beteende. Mellan avdelningen gjorde ett plakat med barnens tankar om hur man är en bra kompis och målade av sina händer, klippte ut dem och satte runt plakatet. Stora avdelningen pratade extra mycket om empati och hur man beter sig som en bra kompis.

1.5 Analys och utvärdering

Vi vill att värdegrundsarbetet ska genomsyra vår verksamhet med hjälp utifrån "kompisböckerna". Varje avdelning bestämmer själv i vilken utsträckning de läser, då barngrupperna ser olika ut. På Pigge vill pedagogerna fortsätta med att dela gruppen i mindre grupper, då det blir bättre för barnen och att alla barn kan ses och uppmärksammas lättare hos pedagogerna. Mer tid till varje barn.

Utifrån vårdnadshavares enkätundersökning svarade 27 av 31 att barn och personal samtalar om värdegrund och förhållningssätt. Föräldrarna tyckte att vi arbetade med barnen på ett naturligt och bra sätt utifrån barnens individuella förutsättningar. De upplever att deras barn känner till värdegrunden och vilka förhållningssätt som finns.

2 av 31 svarade att det trodde dem att vi gjorde.

1 av 31 svarade vet ej, då deras barn var så litet. Hur kunde man jobba med detta på Pigge? Utifrån enkätsvaren upplever pedagogerna att föräldrarna får en inblick i hur vi arbetar tillsammans med barnen, men också om hur viktigt det är att synliggöra mer om hur vi arbetar. Med hjälp av Tyra kommer vi att kunna synliggöra ännu mer om vad fotot/filmen innehåller och vad vårt syfte var, då läroplansmål kan kopplas direkt.

2 Utveckling och lärande

Förskolans verksamhet ska präglas av en pedagogik där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Verksamheten ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt att ta till vara och stärka barnets intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Verksamheten ska bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra grunden för förskolans verksamhet. Den ska utgå ifrån barnens erfarenheter, intressen, behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och idéer ska tas till vara för att skapa mångfald i lärandet. (Lpfö 98 rev. 16)

2.1 Prioriterat mål

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- *utvecklar självständighet och tillit till sin egen förmåga. (Lpfö 98 rev. 16)*

2.2 Syftet

Vi vill att barnen ska våga uttrycka sig (muntligt, gester, miner, tecken) samt tro på sig själv, sina kunskaper och förmågor. Att tillsammans med barnen öka deras självkänsla så att de kan bilda sitt eget jag.

Att pedagogerna i viss mån ska kunna bemöta barnen på deras nivåer och hjälpa dem till att bli självständiga individer.

2.3 Metoder

- Pedagogerna ansvarar för att miljön, både inne och ute, ska vara inspirerande, utmanande och lockande till lek och lärande för barnen.
- Pedagogerna ska erbjuda olika material för att kunna skapa, bygga och konstruera.
- Pedagogerna använder olika uttrycksmedel för att kommunicera t.ex. TAKK, iPads.
- iPads används både i vår inne och ute miljö, för att söka fakta samt lära barnen källkritik.
- iPads, kamera och mobil används i samband med pedagogisk dokumentation men också till att visa barnens egna lärande och utveckling.
- På förskolan firar vi olika högtider såsom; barnens dopdagar, allahelgona, Mårtensafton, lucia, jul, påsk och midsommar. Där vi lägger fokus på varför vi firar dessa högtider. Vissa högtider firar vi gemensamt och andra avdelningsvis.
- Vi arbetar dagligen med språkutvecklingen genom att tala och diskutera med barnen. För att stimulera och öka språkutvecklingen ännu mer använder vi oss utav: "Före Bornholms modellen".
Här får barnen i åldersgrupper; lyssna på sagor, återberätta dem, rim och ramsor, sånglekar och språklekar.

2.4 Uppföljning

Vi har samarbetat mellan avdelningarna. Detta för att jämnåriga ska bilda en grupp, lära känna varandra samt skapa trygghet tillsammans. I mindre och åldersinriktade grupper kan vi bemöta barnen på deras nivå, föra diskussioner där alla får ta plats. Vi har märkt att barnen inte känner sig uppdelade utifrån avdelningarna utan att alla kan vara med alla. Fått bättre gemenskap och att vi alla tillhör en och samma förskola. För pedagogernas roll blir samarbetet bra, grupperna gör att arbetsbelastningen minskar då man har färre barn och en pedagog extra i vissa grupper. Detta gör att arbetet blir lättare för pedagogerna, vi känner att vi kan se varje barn och hjälpa/stötta/utmana på rätt nivå. Under vårterminen kändes Tvärgrupperna, speciellt Babba gruppen, splittrade med stor spridning utvecklingsmässigt, svårt att anpassa efter allas behov.

På mellanavdelningen har pedagogerna utfört några "mini – drama" för barnen.

Pedagogerna har valt ut situationer som har hänt och visar för barnen. När vuxna visar först vad som är fel och sen diskuterar med barnen om situationen; "vad kan man göra, eller hur kan man göra istället", blir de delaktiga och kommer med egna förslag på vad som är rätt och hur man kan lösa situationen. Barnen får vid dessa tillfällen träna sig i att vänta på sin tur och lyssna på när andra pratar. När man har ordet så visar det, att man vågar säga vad JAG tycker och att jag vågar stå för det. Pedagogerna har märkt att barnen har lättare för att relatera till hur jag själv hade känt om jag varit i samma situation. Den fria leken för barnen har också blivit bättre, då pedagogerna har varit med och strukturerat upp den samt varit väldigt närvarande. Pedagogerna har gjort små "leklådor", där färdiga material finns. Det har gjort att de barn som inte riktigt vetat vad de velat leka med har kunnat sysselsätta sig med leklådorna, istället för att t.ex. springa runt. Detta har medfört att gruppen blivit lugnare och att barnen har kunnat göra sina aktiviteter i lugn och ro. Många vardagssituationer bidrar till att öka självkänslan o att jag kan själv t.ex. hälla upp mjölk, bre smörgås, klä på sig ytterkläder, gå på toaletten. Det bidrar till att barnen blir självständiga individer. Barnen har blivit bättre på att komma på vad just JAG vill göra och inte bara dras med de andra, så gott som alla barnen har börjat tro på sig själva och har börjat säga "stopp, jag vill inte!".

På minsta avdelningen har de börjat öppna upp till vilrummet mer, då gruppen delas blir det lättare att se varje barn. Gruppindelningen innefattar olika planerade aktiviteter som uppskattas av barnen. Varje barn kommer till lättare och får sin egen tid med pedagogerna och kompisarna. Färre konflikter och när konflikter uppstår kan det bemötas snabbare och lättare och oftast går de att förhindra lättare med mindre grupper. Pedagogerna har varit bra på att göra byte på leksakerna för att uppehålla barnens nyfikenhet. Under vintertid har pedagogerna valt att ha mycket frilek inomhus, då miljön utomhus har varit begränsad pga. vädret. De kände att barnen blev mindre utmanade i sin utveckling av att leka så mycket utomhus, där begränsningarna var många. Inomhus kunde de utmana barnen lättare med olika leksaker, aktiviteter och redskap. Barnen älskar att leka med vatten av alla dess slag och vill sällan avbryta leken. Vi har därför gjort det många gånger så att alla som ville skulle få prova samt att alla som ville skulle få göra det många gånger och med lite variation i

material. Barnen visade stort intresse under hela vår värdegrundsvecka, de tycker om att baka och hjälper gärna till. För att föra traditioner vidare hade vi påskpyssel och påskfest. Barnen tycker om att pyssla och vill alltid börja eller stå vid bordet och titta, några barn visade en osäkerhet och ville inte första gången men nästa gång ville de prova. Barnen uppskattade påskfesten där en pedagog erbjöd ansiktsmålning (påskkärring) nästa alla barn ville bli målade och ha på sig förkläden. Alla målade ägg som vi rullade på rutschkanan, detta var lite jobbigt då man fick vänta på sin tur. En pedagog trollade och detta var höjdpunkten på dagen, alla barn satt helt stilla och som uppslukade av intresse (utom en som blev ledsen när en pedagog trollades bort). Barnen visade ett stort intresse för larver och framför allt för fjärilarna, vi pratade mycket om dem och tittade på dem i buren. Barnen stod ofta vid fönstret för att se om där var någon fågel som satt och åt maten som de hade gjort. Ett barn fick sin med sig hem då hen ville det så gärna, alla andra hängde vi upp på staketet. Att gå till ankorna är ett stort samtalsämne både innan, under och efter promenaden.

På stora avdelningen har tvärgrupper med inriktning på ålder för språk och matematik varit bra. På detta vis har pedagogerna färre barn och mer tid till att bemöta barnen på deras nivåer. Vi ser att några är längre fram än andra, men detta är inga problem. För de som kan mer och är längre fram, hjälper de andra, båda parter växer i sin roll, stärker varandras självkänsla. I början var några barn väldigt blyga, men efterhand som vi fortsatte med våra åldersgrupper blev de trygga hos varandra och idag vågar alla prata och ta plats på sina egna villkor. Att använda samma grupper under en längre tid skapar en trygghet tillvaro och barnen lär känna varandra, vilket gör att man till slut vågar, självkänslan hos barnen ökar. Barnen kan till och med fråga efter varandra, då de går på olika avdelningar. De känner sig inte låsta till sina avdelningar längre, mer en öppen gräns som kan korsas. I våra morgonsamlingar samt andakt har vi lagt vikten på en öppen dialog och att alla som vill får delta. Viktigt att barnen är lyssnande och förstående, för andras tankar. Pedagogerna kan ta upp händelser som har skett och sen låta barnen komma med förslag och lösningar på hur man kan göra efteråt eller till och med hur man kan förebygga situationen. Vi har pratat mycket om vad miner och kroppsspråk kan säga. Det är inte bara ord som kan sära. Detta har vi märkt att barnen har tagit till sig och blivit bra på att säga ifrån till varandra. Barnen har fått vårt förtroende till att själva plocka fram saker som behövs till aktiviteterna de valt t.ex. färg, pärlor, sax, lim, pennor osv. I början blev de förvånade och osäkra på om de skulle klara av att själva fixa och plocka fram. Efter en tid märkte vi hur de började ta egna initiativ och vågade, nu är dom självgående och hjälps åt att plocka fram och plocka undan. Tvärgrupperna har fungerat bra, barnen visar fint samarbete och härlig gemenskap i de olika grupperna.

2.5 Analys och utvärdering

Vi kommer att fortsätta med tvärgrupperna, d.v.s. åldersinriktade grupper. Fördelen är att de som inte ligger lika långt fram i sin utveckling kan inspireras och läras av sina egna kompisar. Nackdelen är att grupperna kan bli stora och att spridningen i utveckling kan vara stor.

På mellanavdelningen ska det ändras om i lärmiljöerna. Saker som kan distrahera barnen vid t.ex. samlingar ska plockas bort där samlingarna ska hållas. Försöka skapa mer med barnen då det är ett stort intresse. Försöka hitta tiden för detta, utan att pedagogerna känner stress för städning osv.

Utifrån vårdnadshavarens enkätundersökning svarade 31 av 31 att de upplever att deras barn är tryggt på förskolan. De skriver att det känns tryggt att lämna, barnen gillar att komma hit, nöjda med förskolans jobb, tryggt mysigt och snäll personal etc.

På frågan om mitt barn får den hjälp och det stöd han/hon behöver svarade 30 av 31 ja. En av dem frågade också i sitt svar ja, men utmanas dem?

1 av 31 svarade nej, då vårdnadshavarna anser att deras barn hade behövt mer vägledning och uppmuntran när det blir rätt än att bara påpekas när det blir fel. Överlag är föräldrarna nöjda med den hjälp och stöd som deras barn har från oss. De vårdnadshavare som skulle vilja ha mer för sitt/sina barn har diskuterat detta i enskilda samtal med berörda pedagoger.

På frågan om jag upplever att mitt barn trivs i förskolan svarade 30 av 31 ja! De skriver att deras barn trivs, vill komma till förskolan, alltid glad på väg dit och när vi kommer fram, ja men skulle vilja gå till skogen mer kanske åka till bondgård mm.

1 av 31 har svarat sådär. Det har blivit bättre sen personal slutade och nya kom.

Vi har haft personalbyte under hösten som kan ha påverkat många barn. Det var vi medvetna om, en tuff period för samtliga parter, men hoppas att det känns bättre och stabilare nu, eftersom alla är på plats och det känns lugnare i huset.

3 Barns inflytande

I förskolan läggs grunden för att barnen ska förstå vad demokrati är. Barnens sociala utveckling förutsätter att de alltefter förmåga får ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan. De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för bör ligga till grund för utformning av miljön och planeringen av den pedagogiska verksamheten.

(Lpfö 98 rev. 16)

3.1 Prioriterat mål

Arbetslaget ska

- *förbereda barnen för delaktighet och ansvar och för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle. (Lpfö 98 rev. 16)*

3.2 Syftet

Vi vill tillsammans med barnen skapa en trygg tillvaro på förskolan, där de kan få utvecklas till självständiga individer som ska få lära sig om hur man bör bemöta andra medmänniskor på ett respektfullt sätt.

Vi vill öka barnens förståelse för vikten av att kunna samarbeta med andra, där turtagande, ömsesidig respekt, orsak – verkan, rättigheter och skyldigheter står i fokus.

3.3 Metoder

- De behov och intressen som barnen själva har på olika sätt och ger uttryck för, ligger till grund för utformningen av innemiljön, även en del av utemiljön. Den pedagogiska miljön är föränderlig och tillgänglig för samtliga barn.
- Barnen kan påverka och ta ansvar genom frågeställningar, samtal och förhandlande.
- Materialet är på en anpassad nivå för barnen så att det ger möjlighet att kunna se och göra egna val.
- Pedagogerna uppmuntrar till att barn kan själva och kan hjälpa varandra.
- Pedagogerna arbetar på observerande, dokumenterande och reflekterande sätt.
- Pedagogerna diskuterar tillsammans med barnen om rättigheter och skyldigheter samt om olika problemlösningar (rollspel/scenarion).

3.4 Uppföljning

Att förskolan har arbetat med att dela upp sina barngrupper i mindre grupper med färre barn, har gjort att varje barn har kommit till sin rätt. Lättare att möta varje barn på deras nivå. Vi har kunnat utmana dem rätt, vilket har gjort att barnen har fått växa utifrån sin egen nivå och därmed kunnat delta utifrån sin egen förmåga vad gäller rättigheter och skyldigheter på förskolan. Respekt och turtagande prövas dagligen och pedagogerna får stötta i situationer, men pedagogerna har märkt att barnen blivit bättre på att bemöta olika situationer genom att de t.ex. pratar och löser konflikter själv, tillkallar vuxna mm. Vi har också använt oss utav tvärgrupper, då vi valde att åldersindela dem. Det innebär att Pigge –

Kotta samt och Kotta – Raketerna har samarbetat. Vi valde att ha tvärgrupper då barnen i samma ålder skulle lära känna varandra samt känna trygghet i sin grupp. Barnen har lärt känna varandra och kan leka tillsammans även utanför våra tvärgrupper.

På minsta avdelningen har de använt Babblarna som ett tema i verksamheten. Pedagogerna har använt sig utav olika figurer (materiella ting) i samband med sagorna. De har också använt sig utav upprepningar och tydliga dramatiseringar. Detta har gjort att barnen tagit till sig "kunskaperna" och förståelse för budskapen bättre. Barnen började t.ex. att dela med sig och visa empati när någon grät. I den fria leken har barnen också börjat dramatisera samt leka utifrån sagorna tillsammans med varandra. Här har barnen kommit olika långt med sin förståelse för hur man är mot andra. Vissa barn använder fortfarande handgripligheter såsom bitas, knipas och rivas. Men det har blivit mindre sen vi började arbeta med vårt tema om Babblarna, då vi är mer tydliga med hjälp av materiella ting och att barnen får medverka. Sånglådan har blivit en del av våra samlingar, här får barnen vänta på sin tur och vissa barn har lärt sig att byta plats för då blir det deras tur snabbare. Men de har blivit bättre på att vänta på sin tur och visar också att de kan komma med lösningar. Under våren märkte vi att barnen började leka mer rollekar, barnen har hittat vem de har mest utbyte av i leken, barnens lekar har även blivit livligare. Barnens språk har utvecklats och de är bättre på att uttrycka sig, vilket underlättar deras inflytande. Barnen kan och vågar säga vad de vill leka med och kan förklara med ord vid uppkomna situationer istället för att t.ex. bitas, rivas etc. Pedagogerna har lyssnat in och varit lyhörda för barnens önskemål och intressen och utifrån det skapat tillfällen där barnen fått känna att det är deras idéer som tas tillvara t.ex. ankorna, vattenlek, baka lera, dansa, åka till badhuset mm.

På mellanavdelningen har pedagogerna använt materialet: "Kompisböckerna". De böcker som pedagogerna fördjupat sig i är: "Vänta på din tur", "Samarbeta", "Säg förlåt", "Dela med sig". Vi har lekt lekar som är relaterade till böckerna. Vi använde oss av alternativen som är på korten som hör till böckerna. Allt som vi gör i vardagen med barn relaterar till det vi jobbat med utifrån böckerna. Vi märker att barnen tar åt sig och använder sig av metoderna. Det har hjälpt barnen i den fria leken väldigt mycket, då det var väldigt stimmigt förut men upplever ett lugn i lekarna nu. Pedagogerna hjälper till att strukturera upp leken. Barnen är delaktiga och hjälper varandra samt påminner varandra och sig själv att ha respekt och samarbeta. Detta gör att vi får en trygg miljö och att barnen känner sig delaktiga. Under vårterminen använde vi böckerna: "säga stopp", "lyssna och komma överens", "lugna ner dig". Pedagogerna har märkt att barnen använder detta i vardagen t.ex. vågar säga stopp till sina kompisar i leksituationer. Med hjälp av våra planerade turtagningslekar, både inne och ute, har barnen blivit bättre på att förstå vikten av turtagande och samarbete. För att skapa en trygghet i förskolan fick vi göra ändringar i vår struktur vid middagarna. Förr fick barnen själv välja sina platser men pedagogerna upptäckte att barnen blev osams och ville inte sitta bredvid vissa kompisar. Så pedagogerna fick ändra till bestämda platser, där barnen sitter blandade. Detta har gjort att gruppen känns tryggare och kan sitta med alla. En annan stor ändring var att pedagogerna strukturerade upp barnens dag genom att sätta upp schema för

hur dagen ser ut, att de frågar varje barn vad de vill göra. Barnen vågar säga det dem själv vill göra, inte bara säga vad kompis vill. Barnen har fått göra en "kompis-skylt". Där har barnen fått säga hur en bra kompis ska vara, denna har pedagogerna använt när konflikt situationer har uppstått mellan barnen. Denna skylt har varit till hjälp för barnen, då de kunnat lösa konflikterna som uppstått tillsammans med en vuxen, som guidat.

På stora avdelningen har pedagogerna arbetat mycket med värdegrunden. Tillsammans med barnen skapade vi vänskapssol. Pedagogerna delade in gruppen i två grupper utifrån ålder. Tillsammans i varje grupp skulle barnen komma med egna förslag om hur en bra kompis bör vara. Pedagogerna var noga med att barnen skulle komma med egna förslag och diskutera varje förslag noga. Pedagogerna skrev ner barnens förslag. Efter att alla förslag var nerskrivna, samlades vi i en stor grupp och la fram alla förslag. I gruppen bestämdes gemensamt att det var bra förslag och att dem skulle ingå i vår vänskapssol. Solstrålar skrevs ner och sattes upp på väggen, men för att barnen skulle veta att de hade gjort denna, fick de skriva under med hjälp av sina handavtryck. Detta var för att visa barnen att de godkände och skulle försöka i bästa mån, följa sina egna framtagna förslag. Detta gjorde att barnen kände stor delaktighet och kände sig stolta över att ha arbetat fram en vänskapssol. Vänskapssolen användes flitigt i början, barnen påminde varandra vid konflikter eller bråk. Barnen blev bra på att lösa mindre konflikter på egen hand. I slutet på terminen glömde de bort vänskapssolen, så pedagogerna fick börja påminna om den och ta upp situationer i helgrupp. Barnen fick då hjälpa pedagogerna med olika lösningar, där vi kopplade till vår egen vänskapssol. Intressant att få höra barnen och de växte när de kom med bra lösningar. Ett sätt att visa barnen orsak – verkan samt vilka rättigheter och skyldigheter som ingår i livet. En början till förståelse för hur livet ser ut och hur man kan påverka det. Barnen har många tankar och funderingar och kommer med fina lösningar och förslag på åtgärder. Veldig fina och bra kamrater till varandra, måna om människor runt omkring sig. Till jul hade vi mycket skapande där samarbete provades. Barnen fick själv bestämma vad för skapande de ville utföra utifrån två val. Ena gruppen skulle skapa en julgran av clicks, medan den andra gruppen skulle skapa "smyckning" åt granen. Barnen valde utifrån sina egna intressen. Det blev jämnt uppdelat, både med antal och genus. Mycket samarbete krävdes när vi skulle bygga julgranen. Barnen var jätteduktiga och lät alla få vara delaktiga. Pedagogerna styrde byggandet genom att berätta hur många clicks det skulle vara och vilka färger, sen fick barnen lösa resten. Barnen var bra på att låta alla vara med och bygga, ibland hörde pedagogerna dem uttrycka; "nu har han/hon inte fått lägga några, nu får han/hon börja lägga nästa gång och ta fler än oss... osv. Pedagogerna såg att barnen använde liknande taktik i vardagliga situationer t.ex. i lek både ute som inne. De hjälpte gärna varandra och samarbetade där det behövdes. Att ha "Mini – Röris" med barnen har gjort att barnen fått träna sig att lyssna på andra och följa deras instruktioner. Men också få barnen att uppleva och känns att jag kan, jag vågar. Det kommer också in någon samarbetsövning ibland och då är barnen mycket bättre på att våga välja en kompis och dansa med. Pedagogerna upplever att barnen känner sig trygga, då samtliga är delaktiga i aktiviteten. Några som inte ville vara med i början, har börjat visa intresse för att vilja vara med och tagit steget fram och börjat

delta i övningarna. Detta visar att barnen känner sig tryggare och att de börjar bygga upp sin självkänsla. Under vårterminen fortsatte vi med värdegrunden men med hjälp utav materialet; "Tio kompisböcker baserade på Barnkonventionen". Istället för att använda vår egen vänskapssol hela tiden, började vi med barnkonventionen och vad den står för och varför den finns. Tyvärr hann vi bara med tre av böckerna som fanns i materialet pga tidsbrist, personal borta mm. De böcker vi hann läsa och diskutera var; "rätt till eget namn", "känna trygghet – rätt till liv och trygghet", "En egen plats – rätt till privat liv". Efter varje bok fanns diskussions frågor som vi ställde till barnen. Barnen förde diskussioner med varandra och accepterade att man tyckte olika. Vi märkte att barnen blev starkare i sig själv och vågade stå för sina saker men att de också kunde låta kompisarna tänka och tro på vad de själva ville. Barnen kunde relatera till böckerna i verkliga situationer i vardagen. De hjälptes åt i olika situationer.

Värdegrundsveckan i februari, planerade varje avdelning själv. Detta på grund av en miss i den gemensamma planeringen. Varje avdelning arbetade med värdegrundsarbetet efter sin barngrupp och dess förmåga.

3.5 Analys och utvärdering

Vi ska fortsätta med värdegrundsvecka i februari, där fokus ligger enbart på värdegrunden med barnen. Vi ska planera samtliga avdelningar tillsammans och sätta gemensamma mål för denna vecka. Eventuellt ha blandade åldrar i våra grupperingar.

Viktigt att vi pedagoger fortsätter vara närvarande och lyssnar in barnen. Pedagogerna för dialoger tillsammans med barnen och erbjuder lärmiljöer som är utmanande och utvecklande för dem. Viktigt att prioritera utvecklingen av lärmiljöer när intresset kommer från barnen. Bli ännu mer flexibla till att ändra våra lärmiljöer.

Utifrån vårdnadshavarens enkätundersökning svarade 17 av 31 att de upplever att deras barn är med och utvärderar verksamheten. En vårdnadshavare skrev ja men påverka den? 10 av 31 visste inte, framförallt för att deras barn har låg ålder. De tyckte att vi gjorde det utifrån barnens ålder där personalen uppmärksammade och såg vilka behov som fanns. 2 av 31 svarade nej. De skrev att det var i så fall dålig information om detta till vårdnadshavarna samt nej på grund av barnets låga ålder.

Utifrån enkätsvaren anser vi att vårdnadshavarna behöver mer information om när och hur vi arbetar med utvärdering i förskolan tillsammans med barnen. Pedagogerna behöver uppmärksamma när barnen är med i utvärderingen av verksamheten t.ex. på Tyra.

4 Förskola och hem

Vårdnadshavare har ansvaret för sina barns fostran och utveckling. Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Förskolans arbete med barnen ska därför ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll är därför en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande.

(Lpfö 98 rev. 16)

4.1 Prioriterat mål

Arbetslaget ska

- *visa respekt för föräldrarna och känna ansvar för att det utvecklas en tillitsfull relation mellan förskolans personal och barnens familjer, (Lpfö 98 rev. 16)*

4.2 Syftet

Vi vill ha en god relation till samtliga vårdnadshavare, för att öka barnens utveckling och lärande på deras egna nivåer. Vi vill att föräldrarna ska känna sig värdefulla i vårt arbete på förskolan och att deras åsikter är viktiga för dess utveckling. Att öppenhet och samarbete mellan förskola och hem är viktigt för alla.

4.3 Metoder

- Vi har informationsmöte i god tid före inskolning.
- Vårdnadshavare skriver ett personligt brev om sitt barn inför inskolningen.
- Vi har samtal med vårdnadshavare och vardagskontakt.
- Vårdnadshavare har möjlighet att ta del av förskolans styrdokument såsom läroplan, arbetsplan, likabehandlingsplan och om förebyggande åtgärder mot diskriminering och trakassering.
- Enkäter för vårdnadshavare.
- Vi synliggör vår verksamhet via föräldramöten samt informationsbrev från förskolechef och respektive avdelning.
- Vi erbjuder utvecklingssamtal.
- Vi dokumenterar barnens grupplärande och processer.
- Vi erbjuder familjegudstjänster.
- Familjeträffar med mat/fika och familjefester.
- Delaktighet i barnens dagliga verksamhet via instagram.
- Minnesboken med hälsning från familjer som slutat - Raketerna.
- Under vårterminen bjuds alla familjer in till en välkomst – och grillkväll. Under höstterminen bjuds alla familjer in till välkomst – och pysselkväll. I samband med dessa kvällar erbjuder vi även familjegudstjänst.

4.4 Uppföljning

Genom att ha börjat använda Instagram som ett verktyg i vår verksamhet, ger och får föräldrarna en inblick av vad våra dagar består av. Ett verktyg som skapar nyfikenhet och öppenhet till vår verksamhet samt vilka mål vi jobbar med.

På minsta avdelningen har de svårt att veta om föräldrarna ser och tar tills sig av inläggen, då de inte gillar inläggen eller får respons från föräldrarna. Vår undran är om de läser inläggen eller inte? Eller kan det vara att dem redan är nöjda med vad de har och får från förskolan?

På mellan och stora avdelningen upplever pedagogerna att de flesta föräldrarna har sett och läst inläggen, de kan till och med fråga barnen vid hämtning om inläggen. En bra kommunikationsväg mellan pedagoger – föräldrar – barn.

Under vår terminen gick vi över till Tyra appen. Att byta system gick över förväntan, både personal och föräldrar anammade appen. Vi upplevde att föräldrarna blev mer engagerade, då allt är samlat på samma ställe, lätt åtkomligt, tydligt och överskådligt.

Varje avdelning skickar ut Månadsbrev till vårdnadshavarna, en gång i månaden. Vi skriver om vår verksamhet, vad vi jobbar med just nu, kanske något tema, eller bara allmänt hur allt fungerar på våra avdelningar. Enligt våra egna enkäter under föräldramöten tyckte föräldrarna att det var en bra informationskälla. På grund av att tekniken inte har fungerat så bra under hösten, har vi fått skicka ut månadsbreven i pappersform. Under våren fortsätter vi med detta men genom Tyra. På våra föräldramöten hade vi stor närvaro av vårdnadshavarna. Under möten informerade vi om vårt uppdrag och hur våra dagar ser ut i de stora hela. Vi lämnade också ut en enkät för att se hur de tyckte om vår verksamhet och om något behövdes förändras.

På stora avdelningen var vårdnadshavarna nöjda med utbudet som fanns till information och hur vi jobbade med barnen.

På mellan avdelningen fanns där några saker som föräldrarna tyckte mindre om, och det var t.ex. att vi börjat ha ytterdörren upplåst mer, då de tyckte att de inte fick så mycket personlig kontakt med pedagogerna. Pedagogerna förklarade att vi fått göra det för verksamhetens skull för att inte behöva lämna barnen så mycket för att öppna dörren. Det har också resulterat i att barnen är "lättare" att lämna då det pågår lek när dem kommer, och att man behåller tryggheten i barngruppen, då det alltid finns en vuxen till hands.

På minsta avdelningen var vårdnadshavarna också nöjda, men pedagogerna skulle vilja att enkäten var mer utformad så att vårdnadshavarna kunde formulera och precisera vad som var bra eller mindre bra. En ny enkät för vår förskola är under utförande. Därför blev det en lättare/förenklad enkät till vårdnadshavarna, bara för att få in någon information från dem.

Pyssekväll/välkomstkväll har vi för att välkomna nya barn och familjer att erbjuda julpyssel med våra familjer. En mysig kväll när man samlas i kyrkan för gudstjänst och sedan äter vi

middag i församlingshemmet. Pedagogerna tyckte att det var lite kaotiskt vid middagen, då det var fler gäster än antalet anmälda. Vi löste platserna men kändes inte bra att det inte var dukat åt alla. Vi får vara tydligare i informationen till föräldrarna om vad som gäller. Vi håller på att diskutera hur vi ska gå tillväga nästa gång. Vi har ordnat så att vi har svisch, kanske detta blir bättre och lättare för föräldrarna att betala. Efter maten gick vi ner till vår verksamhet och pysslade. Där hade föräldrarna tid till att gå runt och titta på vår verksamhet och prata med oss pedagoger. Det blir en del stök men det är lite charmen med det hela. Denna kväll är väldigt uppskattad av föräldrarna, de tackar och pratar gärna om den efteråt. En kväll där föräldrar har chans att träffa och lära känna varandra på ett prestigelöst sätt. Grillkvällen blev lyckad och gick som planerat, vi hade stor uppslutning (endast 6 familjer som ej kunde närvara). Vi hade tipsrunda, igelkottslopp, uppvärmning med igelkott och igelkottskakor, detta uppskattades av barn och föräldrar. Kyrkan blev fullsatt och vår nya präst Lotta gjorde en bra debut, hon fångade både barn och föräldrar.

Utvecklingssamtalen gick bra, skönt att sitta ner med ett föräldrapar och prata om deras barn. Informationsmötet mellan avdelningarna och för de nya föräldrarna som ska inskola sina barn till hösten gick bra och väldigt smidigt. Föräldrarna verkade väldigt nöjda, ställde många frågor, var engagerade, gick runt och tittade samt pratade med de andra föräldrarna.

4.5 Analys och utvärdering

Vi skulle vilja kunna lägga in vårt reflektionsdokument i Tyra – appen, för att kunna ha allt samlat på ett ställe. Ett sätt att förenkla uppföljningen av vårt arbete direkt efter grupperna. Detta är vi i samarbete med Tyra supporten.

Välkomst/pyssel/grill – kvällar ska planeras och bestämmas på personalmötet månaden innan. Igelkottsloppet är återkommande under vårens grillkväll.

Informationsmötena gick bra men vi kände att det blev tufft för vissa föräldrar som hade barn på inskolning eller byte av avdelningar. För dem föräldrar kunde denna kväll kännas upprepande. Kanske ha möten vid tre olika tillfällen. Om det inte är en möjlighet är det viktigt att pedagogerna pratar ihop sig om vad varje avdelning ska prata om, så att inte allt behöver upprepas.

Vi anser att bemötandet till samtliga föräldrar är viktigt och att det ska vara likvärdigt till både mammor och pappor. Samt att vi som pedagoger ska hålla en professionell hållning mot föräldrarna, vi kan vara personliga men inte privata.

Utifrån vårdnadshavarens enkätundersökning svarade 31 av 31 att dem och deras barn blir väl bemötta av personalen.

29 av 31 svarade att det var lätt att komma i kontakt med personal och förskolechef.

1 av 31 svarade att det oftast var lätt att få kontakt. Blivit lättare att kommunicera via Tyra, då kan personalen ge mer tid till barnen.

1 av 31 svarade nej, då det kunde dröja länge med svar vid kontakt med chefen.

29 av 31 anser att de får information om sitt barns utveckling och lärande på utvecklingssamtalet. De skriver att det väl organiserat och bra utvecklingssamtal, givande, får bekräftelse av mitt barn det upplevs som ett bevis för att mitt barn är tryggt och kan/får utvecklas i egen takt.

2 av 31 svarade nja. Skulle vilja veta mer om hur och vad sitt barn lärt sig, hur dem gör för att fånga mitt barn. En tyckte att dem inte hade varit på samtal på länge.

29 av 31 anser att verksamheten utformas efter barngruppen. Ja det gör dem verkligen, de ser vårt barn på bästa sätt och tillgodo ser vårt behov så gott de kan.

1 av 31 svarar delvis, då tankarna finns men dålig information till vårdnadshavarna samt att lokalerna är små.

1 av 31 svarade vet ej.

18 av 31 anser att de blir kontaktade om barnet inte kommer till förskolan.

7 av 31 svarade att de inte visste, då de inte har varit i den situationen samt har aldrig haft missförstånd med schemat.

5 av 31 svarade tror jag. De tycker att förskolan har bra koll och att det säkert fungerar bra, men att de aldrig hade fått uppleva det, då det aldrig har hänt att de inte dykt upp utan att höra av sig.

1 av 31 svarade både och. De tyckte att detta finns i verksamheten men inte detaljer kring hur den följs.

29 av 31 anser att det är viktigt att lämna och hämta sitt barn på överenskommen tid. Några skriver att det är väldigt viktigt, personalen kan inte vänta bara för att man kommer sent och lämnar, dagen är ju redan planerad så då förstörs den. Personalen ska inte behöva vänta på oss föräldrar för att vi inte kan hålla tiden. Vid ändringar hör vi av oss. Viktigt för både oss som familj men också för att er verksamhet ska fungera.

1 av 31 svarade nej, bättre att man hämtar så fort man kan.

1 av 31 svarade någorlunda, vårdnadshavaren tyckte att + - 15 minuter spelar ingen roll.

5 Övergång och samverkan

Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling och lärande. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda barnen och deras vårdnadshavare inför övergångar från förskolan till förskoleklassen, skolan och fritidshemmet. (Lpfö 98 rev. 16)

5.1 Prioriterat mål

Arbetslaget ska

- *i samverkan med lärare i förskoleklassen, skolan och fritidshemmet förbereda barnen och deras vårdnadshavare inför övergångar. (Lpfö 98 rev. 16)*

5.2 Syftet

Vi vill tidigt på vårterminen börja vårt samarbete mellan förskola och förskoleklassen, för att göra en tryggare övergång för barnen och dess föräldrar. En övergång där barnen lär känna sina blivande lärare både via personligt möte och foto.

5.3 Metoder

- Förskolan tar kontakt via mail/samtal, under tidig vårtermin, med de olika skolorna och bjuder in lärarna till ett möte med deras blivande elever.
- Förskoleklassens personal besöker samt skickar personligt brev till de blivande förskoleklassbarnen på förskolan.
- Barnen besöker förskoleklassen tillsammans med förskolans personal

5.4 Uppföljning

Att få kontakt med skolorna var inte helt lätt. Vi visste inte vem som skulle ha hand om förskoleklassen osv. Vi kontaktade rektorn på varje skola och bad om att få komma i kontakt med ansvarig lärare. På de flesta skolorna gick det bra, det fanns dock en skola där vi fått jaga rektorn. Från en av fyra skolor kom lärarna till oss och hälsade på sina nya elever. De andra skolorna hade inte tid till det. Vi har varit och hälsat på två av fyra skolor. En skola har vi jagat om tid, som svar fick vi att de inte hade tid. Men till slut fick vi en tid i slutet på juni men tyvärr inte tillsammans med deras nya klasskamrater. På den andra skolan har eleven och hans föräldrar själv varit och hälsat på flera ggr. Vi har haft kontakt med hans nya lärare via mail och det har fungerat bra. Vi märker att det är viktigt för våra barn att få besöka sin nya skola och sina nya lärare. Spända inför vad som ska komma, därför viktigt med trygghet. I år känner vi att det räcker med dokumenten att lämna över till nya skolorna. Behöver inga enskilda samtal med skolorna.

På förskolan har barnen haft tre besök på sin nya avdelning. Vi tycker att besöken har varit bra och viktiga för oss alla. Barnen behöver besöken för att känna trygghet på sin nya avdelning.

5.5 Analys och utvärdering

Samarbetet med de olika skolorna kan vi inte göra så mycket åt. Vi fortsätter med att ta kontakt tidigt och försöka få dem att förstå hur viktigt det är för deras nya elever att träffas tidigt och att våra barn får ett ansikte på deras nya lärare.

Samverkan mellan våra egna avdelningar fortsätter, då tryggheten blir större för de barn som byter avdelning. Överlämningssamtalen är viktiga mellan avdelningarna.

Fotografier från nya avdelningspedagogerna tillsammans med en sommarhälsning är nytt för i år, detta kommer vi att fortsätta med. Detta för att barnen ska få en tryggare känsla för överflytten.

6 Uppföljning, utvärdering och utveckling

Förskolans kvalitet ska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följas upp, utvärderas och utvecklas. För att utvärdera förskolans kvalitet och skapa goda villkor för lärande behöver barns utveckling och lärande följas, dokumenteras och analyseras. För att stödja och utmana barn i deras lärande behövs kunskap om varje barns erfarenheter, kunnande och delaktighet samt inflytande över och intresse för de olika målområdena. Det behövs också kunskap om hur barns utforskande, frågor, erfarenheter och engagemang tas till vara i verksamheten, hur deras kunnande förändras samt när de upplever verksamheten som intressant, rolig och meningsfull. Syftet med utvärdering är att få kunskap om hur förskolans kvalitet dvs. verksamhetens organisation, innehåll och genomförande kan utvecklas så att varje barn ges bästa möjliga förutsättningar för utveckling och lärande. Det handlar ytterst om att utveckla bättre arbetsprocesser, kunna bedöma om arbetet sker i enlighet med målen och undersöka vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra förutsättningarna för barn att lära, utvecklas, känna sig trygga och ha roligt i förskolan. Det är analyserna av utvärderingens resultat som pekar ut väsentliga utvecklingsområden. All form av utvärdering ska utgå från ett tydligt barnperspektiv. Barn och föräldrar ska vara delaktiga i utvärderingen och deras röster ska lyftas fram. (Lpfö 98 rev. 16)

6.1 Prioriterat mål

Förskollärare ska ansvara för

- *att resultatet av dokumentation, uppföljningar och utvärderingar i det systematiska kvalitetsarbetet används för att utveckla förskolans kvalitet och därmed barns möjligheter till utveckling och lärande. (Lpfö 98 rev. 16)*

6.2 Syftet

Att samtliga pedagoger lär sig att använda reflektionsdokumenten på rätt sätt för att underlätta det systematiska kvalitetsarbetet. Detta för att tydligare synliggöra förskolans utveckling men också för att kunna se barnens utveckling och lärande.

6.3 Metoder

- Vi använder och utgår utifrån vår lokala arbetsplan.
- Reflektionsdokument för planerade aktiviteter. (varje avdelnings ansvar)
- Pedagogisk dokumentation tillsammans med barnen genom IKT.
- Utvärderingsfrågor utifrån läroplansmålen sker avdelningsvis vid fyra tillfällen under läsåret.
- Frågor till barn och vårdnadshavare i samband med utvecklingssamtal
- Avdelningskonferens
- Personalkonferens för samtliga pedagoger
- Fortbildning

6.4 Uppföljning

Instagram har fungerat bra då vi fått bra respons från föräldrar. Föräldrarna får större inblick i hur deras barns förskoledag ser ut och kan på annat vis kommunicera med dem hemma. Pedagogerna börjar bli bättre och bättre på att använda Instagram och det underlättar i vårt arbete, då det är ett lätthanterligt verktyg och att information når ut till föräldrarna snabbt och smidigt. Instagram lades ner i maj, då den nya personuppgiftslagen kom. Vi började använda en ny app; Tyra. En app där både föräldrar och pedagoger kan följa barnens utveckling och lärande enkelt och direkt. Vi har fått bra respons från föräldrarna, då de tycker att appen ger en inblick i vad deras barns verksamhet erbjuder, samt att portfolio för varje barn finns i appen. Smidig app där föräldrarna ansvarar för sina egna uppgifter samt schema. Hemsidan har uppdateras och utökats med fler dokument. Vi vet inte hur många föräldrar som känner till den eller om de tittar på den. Pigge lämnade information om hemsidan under deras inskolningsmöte, så nya föräldrar kan läsa om vår verksamhet.

För att underlätta för vårt systematiska kvalitetsarbete använder vi oss utav arbetsmaterial som Reflektionsdokument. Vid varje planerad aktivitet skall det planeras utifrån detta dokument. Under hösten såg det olika ut på våra avdelningar. Några använde det och andra inte alls. Detta berodde på olika situationer. En avdelning hade personalskifte, och barngruppen behövde pedagogernas fulla uppmärksamhet. Medan andra tyckte att den var svårtolkad att arbeta utifrån. Vi gjorde därför en förändring i dokumentet som gjorde att samtliga pedagoger upplevde det lättare att jobba med det och används nu av alla. Reflektionsdokumenten har fungerat bra, är lätta att använda och det känns som ett bra redskap i verksamheten. Känns att reflektionsdokumenten underlättar för vår verksamhet, så de används flitigt. Skulle vilja ha in vårt reflektionsdokument i Tyra, för att ha allt samlat i appen. Barnens portfoliepärmar har fått "vila", då vi använder Instagram för att lägga fokus på verksamhetens erbjudande tillhörande de olika områdena i läroplanen och inte bara på

det enskilda barnet. Därmed går vårt arbete ut direkt till föräldrarna, en smidig och effektiv kommunikation. En uppskattad metod hos våra föräldrar. Portfoliopärmarna har blivit hemskickade. Eftersom vi fick Tyra, så behövs inte pärmarna längre, barnen har sina portfolio i Tyra. Här kan föräldrarna få utveckling och lärande på sitt barn direkt i sin telefon. Arbetsplanen har blivit uppdaterad men inte blivit uppsatt i hallen synligt för föräldrarna. Däremot finns den på vår hemsida, som föräldrarna kan läsa. Vi vet inte riktigt hur många av föräldrarna som är medvetna om vår arbetsplan, därför finns denna fråga med på vår enkät till våren. Vi har pratat om arbetsplanen på våra föräldramöten och vi har sagt var den finns att tillgå. Vi anser att det är viktigt att samtliga introduceras när nya tekniska hjälpmedel, såsom lärplatta, appar osv tillförs i verksamheten. Detta för att nya saker ska komma till rätt användning och att de inte bara blir lagda på hyllan. Nya saker som tillförs är till för att användas av pedagogerna. I januari fick pedagogerna vars en Ipad, där dokumentation hanteras via t.ex. Tyra. Det har fungerat sådär med tekniken, då den strulat på olika vis t.ex. ingen koppling mellan Ipad och skrivare, inga appar inlagda.

Studiebesök på Soldalens förskola (Jenny och Birgitta) var inspirerande. Vi var på studiebesök för att inspireras av deras IT användning. Soldalens förskola är långt komna inom IT och vi fick många tips och idéer. Vi tog med oss informationen tillbaks till våra arbetskollor och sedan bestämde vi oss för att anordna en workshop med deras IT pedagoger. Denna dag blev inspirerande för oss alla. De pratade om hur de jobbade med IT och vilka hjälpmedel de hade. De hade ljusbord, ipads, qr – koder, apple – tv, beebots, projektorer osv. Efter föreläsningen fick vi testa på deras material. Detta var en rolig och inspirerande dag, kändes som att vi ville börja direkt med vissa saker. Vi kände att materialen kunde underlätta för vår verksamhet.

6.5 Analys och utvärdering

I arbetslaget är det viktigt att vi fullföljer påbörjade projekt och inte bara hoppar in i nya hela tiden.

När vi har våra tvärgrupper är det viktigt att utgå från samma plats och att vi är utspridda så vi inte stör varandra. Lyhört på vissa ställen, bra om vi bestämmer plats innan terminens start. December och maj månad är aktivitetsfritt. Inga tvärgrupper kommer att finnas utan varje avdelning har sina projekt för sig själv.

Under höstens föräldramöte är det bra om vi med hjälp av projektorn visar föräldrar vår hemsida och hur man kan hitta på den. Där ligger våra dokument som föräldrar kan läsa, t.ex. årsplan, arbetsplan, aktiva åtgärder för mobbning/trakassering mm. Samt visa Tyra - appen, hur de göra med vissa funktioner mm.

Det var 31 barn av 44 möjliga som svarade på enkäten. Det utgör ett brett svarsunderlag utifrån vårdnadshavares uppfattning av vår förskola. Trygghet, trivsel och bemötande är viktiga faktorer utifrån förskolans uppdrag. Utifrån enkätsvaren framgår det att vi uppfyller dessa områden på vår förskola. Förebyggande arbete mot mobbning och kränkande

behandling, värdegrund och förhållningssätt samt utvärdering av verksamheten behöver vi förtydliga utifrån enkätsvaren. Likaså gäller för prioriterade läroplansmål, samt policy vid sen eller utebliven ankomst till förskolan. Vi ska bli bättre på att informera och förtydliga ovanstående på höstens föräldramöten samt vid utvecklingssamtalen.

7 Traditioner

Avslutningsfest för 6 – åringarna.

Avslutningsmiddag med 6 - åringarna

Födelsedag – samtliga avdelningar

Dopdag – samtliga avdelningar

8 Utvecklingsområden för läsåret 2018 – 2019

- Digitalisering för både barn och pedagoger (IT)
- Högläsning med sagor (språkförståelse)
- Hälsa (motorik/rörelse, kost)